Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto - - - $6.00
Za pol leta - - - - - $3.00
Za New York celo leto - $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3—3878 | Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1870 | TELEFON: CHelsea 3—3878

NO. 239. — ŠTEV. 239. | NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 12, 1933. — ČETRTEK, 12. OKTOBRA 1933 | VOLUME XLI. — LETNIK XLI.

NASILJA V PREMOGOVNIH OKROŽJIH DVEH DRŽAV

ADMINISTRACIJA ZA OBNOVO GOSPODARSTVA JE ZAČELA BOLJ ODLOČNO NASTOPATI

Pridelek bombaža v Californiji je v veliki nevarnosti. — Kopači trdega premoga v okolici Scrantona štrajkajo. — Napori senatorja Wagnerja niso imeli posebnega uspeha. — Državni policisti s plinskimi bombami proti štrajkarjem. — Veliko orgorčenje v Edgewater.

NRA je začela včeraj na celi črti splošno ofenzivo proti štrajkom, ki so izbruhnili v najrazličnejših industrijah po vseh delih dežele. Po nekaterih okrajih Pennsylvanije in West Virginije se vrše vroči delavski nemiri. V Californiji štrajkajo delavci v vinogradih in bombažnih nasadih ter ribiči in pristaniški delavci.

Štrajkarji so z bombo razstrelili most, vodeč preko Jaohs Creek v Westmoreland okraju, Pa. S tem je zelo ovirano pridobivanje mehkega premoga. — Štrajkarjem se je posrečilo ohromiti nekaj rovov, ki so začeli na poziv predsednika Roosevelta zopet obratovati. Pri tem gre v prvi vrsti za rove Pittsburgh Terminal Coal Corporation.

Tudi v okrožju trdega premoga v Pennsylvaniji, posebno v okolici Scrantona, imajo štrajkarji znatne uspehe. Dva rova sta prenehala obratovati, vsled česar se je število štrajkarjev povečalo za par sto mož. Delavci zahtevajo višje plače. V Hazelton rovu, ki je last Lehigh Valley Coal Company, je zaštrajkalo 850 delavcev, ker je družba odpustila brez vsakega vzroka dva njihova tovariša.

Glen Alden Company je stavila sledeči ultimatum: — Rovi bodo zaprti, če se štrajkarji takoj ne vrnejo na delo.

Mrs. Gifford Pinchot, soproga pennsylvanskega governerja, je izpolnila svojo obljubo ter se pojavila v stavkarskem okrožju države. Dasi je župan važnega industrijskega mesta Apollo prepovedal vsa zborovanja, je imela na stavkujoče jeklarje nagovor. Poslušalo jo je kakih petnajst tisoč delavcev.

V premogovnem okrožju Illinoisa so se zopet spopadli člani progresivne unije in United Mine Workers.

V Sullivan County v državi Indiana so se ponovno završila javna nasilja. V bližini Gibson rova je eksplodiralo šest dinamitnih bomb. Delavci v onem rovu so nekaki družabniki podjetnikov in dele ž njimi dobiček.

Organizacija United Mine Workers je le z veliko težavo preprečila generalni štrajk premogarjev v Indiani.

Državni policisti so pričeli včeraj metati plinske bombe proti piketom pred Weirton jeklarno v Weirton, W. Va.

Unijski voditelji v Buffalo, N. Y., pravijo, da bodo ohromili obratovanje v napravah Republik Steel Corporation, ako družba ne bo ugodila zahtevam delavcev. Delavci trdijo, da družba nesramno krši NRA postavo. Svoje ljudi sili delati po oseminštirideset ur na teden, vsled česar je 150 mož izgubilo delo in zaslužek.

Senator Wagner, ki je načelnik razsodiščne oblasti, ni imel dosedaj posebnega uspeha pri uravnavi štrajkov.

Med Fordovimi delavci v Edgewater, N. Y., je zavladalo veliko ogorčenje, ker je župan poslal k tovarni 30 nadaljnih policistov. Voditelji stavke pravijo, da se delavci obnašajo kot pravi ameriški državljani in da je vsledtega brezpotrebno pošiljati k napravam nadaljne policiste.

V Californiji je zastavkalo deset tisoč delavcev, ki so zaposleni pri bombažnih nasadih.

Pridelku bombaža, ki ga cenijo nad petdeset milijonov dolarjev, preti velika nevarnost.

"Stavke niso potrebne" — pravi Johnson

PROCES PROTI POŽIGALCEM

Obravnava je bila premeščena iz Leiptziga v Berlin. — Obtoženi Belgijec je vse priznal.

Berlin, Nemčija, 11. oktobra. — Po tritedenski sodnijski obravnavi proti požigalcem nemške državne zbornice je najvišje sodišče premestilo nadaljnje postopanje v Berlin, kjer se obravnava nadaljuje v nepoškodovanem delu državno-zborske palače.

Pri prvem zasliševanju prič v Berlinu je prva priča izjavila, da je videla samo enega moža, ki je šel z gorečo bakljo v palačo državnega zbora; druga priča pa je zopet pričala, da je videla dva moža, ki sta tudi nosila baklje in sta razbila okno ter stopila v palačo.

Obravnava se vrši v dvorani, kjer je imel doslej svoje seje odbor za državni proračun. Kakor v Lipskem, tudi v Berlinu ni obravna odprta splošni javnosti. Dostop je dovoljen samo s posebnim dovoljenjem. Med poslušalci je okoli 150 časnikarskih poročevalcev. Predno je kdo pripuščen v dvorano, ga policija preišče zaradi orožja.

Kot prva priča je nastopil dijak Hans Floeter, ki je izpovedal, da je 27. februarja okoli devetih zvečer šel mimo državnozborske palače in je slišal kot bi kdo razbil šipo. Ko se ozre navzgor, zapazi nekega moškega, ki je stal na podstavku razbitega okna v pritličju. Mož je imel v rokah prižgano bakljo.

Floeter je vse to, kar je videl naznanil policistu, ki je stal na voglu ulice. Nato je šel domov, je večerjal in se je zopet vrnil ter videl, kako so gasilci gasili požar. Floeter pa pravi, da moža ni videl v obraz.

Werner Thaler, ki je šel mimo palače skoro ob istem času kot Floeter, je rekel, da je videl dva moža, ki sta imela prižgane bakije.

Nato je bil poklican policist Karl Buwert, ki je rekel, da je znotraj posloja, opazil za oknom senco enega moškega z gorečo bakljo. Proti senci je oddal en strel iz svojega revolverja.

Van der Lubbe, ki je že priznal, da je zažgal palačo, se je zopet obnašal, kot v Lipskem. Na vprašanje sodnika Buengerja, ako je sam šel v palačo, je kratko in komaj slišno odgovoril z "Da".

BLAZNIKOVE
Pratike
za leto 1934
IMAMO V ZALOGI
Cena 20c
s poštnino vred.
"Glas Naroda
216 West 18th Street
New York, N. Y.

PAKT MED OSMIMI DRŽAVAMI

V Varšavi je bila podpisana obsežna pogodba. V njej so udeležene severne države, pa tudi Romunska in celo Turška.

Varšava, Poljska, 11. oktobra. Romunski zunanji minister Nikolaj Titulescu ki se nahaja v Varšavi, je objavil, da Romunska, Rusija in Poljska pripadajo k državam, ki so podpisale novo pogodbo osmih držav. Tekom njegovega bivanja v Varšavi je bila ta pogodba, ki je bila že 3. septembra sklenjena v Londonu, podpisana v ruskem poslaništvu.

Takoj po podpisu pogodbe se je Titulescu odpeljal v Beograd, Sofijo in Angoro, da posreduje še druge potrditve te pogodbe. Izvedelo se je tudi, da pri tej pogodbi sodelujejo tudi države Letska, Litvinska, Estlandska, Finska in Turčija.

Rusija in Poljska sta bili prvi državi, ki sta potrdili pogodbo in njima je sedaj sledila Romunska.

Titulescu je pred svojim odhodom iz Varšave izjavil:

— S potrditvijo pogodbe sem izrazil željo Romunske, da stopi z Rusijo v prisrčno prijateljske odnošaje in pri vsem tem sem bil presenečen, ko sem se prepričal, da Rusija to prijateljstvo vrača.

Kot drugi namen svojega obiska v Varšavi je Titulescu označil obnovitev prijateljskih vezij med Poljsko in Romunsko.

— Obe državi, — je rekel, — želita vzdržati mir v vzhodni Evropi ter ostati v prijateljskih odnošajih z vsemi državami. Obe državi pa sta tudi edini v tem, da morajo njene pogodbe ostati nedotaknjene.

Nova pogodba osmih držav tudi natančno označuje napadalca v slučaju vojne.

V varšavskih političnih krogih velja pogodba za zmago poljske zunanje politike kot sporazum, ki veže srednjeevropske državev.

DETEKTIVA SO ZAPRLI

Waterburry, Conn., 12. oktoba. — Bivši privatni detektiv Ch. L. Boven je priznal danes, da je napadel in zlorabil Mrs. Edith Manning. Sodišče mu je prisodilo od 7 do 12 let ječe.

UČITELJI ŠTRAJKAJO

Harrisburg, Pa., 11. oktobra. — Učiteljski štrajki zopet delajo skrbi šolskim oblastim v Pennsylvaniji. Učitelji v petih javnih šolah v Jessup zahtevajo zaostalo plačo saj za štiri mesece ter so v nasprotnem slučaju zagrozili s štrajkom. Pred dvema tednoma so učitelji dobili zaostalo plačo za dva meseca. Država je dolžna na učiteljskih plačah še $100,000.

PISATELJA SO ARETIRALI

Rim, Italija, 11. oktobra. — Danes so tukaj aretirali pisatelja Erica Suckerta, ki je širil po inozemstvu protifašistično literaturo. Svoječasno je bil urednik turiskega lista "Stampa".

JAPONCI SE IGRAJO Z OGNJEM

Rusko časopisje izjavlja, da bo Japonska pričela vojno, ko se polasti kitajske železnice. — Napetost narašča.

Moskva, Rusija, 11. oktobra. — Glasilo sovjetske vlade "Izvestja" pravi, da se japonski ministri igrajo z ognjem ter v svojem uvodnem članku ostro obsoja japonsko politiko z ozirom na listine, ki so bile objavljene v Moskvi in ki dokazujejo, da je Japonska izdelala načrt, kako bi se Mančukuo polastila kitajske vzhodne železnice.

"Pravda" se strinja z "Izvestji" ter pripomni, da je sovjetska vlada dvakrat opozorila Japonsko, da mora prevzeti vso odgovornost, kar se zgodil, ako se Mančukuo polasti kitajske železnice.

Tretji sovjetski list "Za Industrializacijo" obvešča svoje čitatelje, da japonski vojaški krogi javno pozivljajo Rusijo na vojno in na zavzetje sovjetskega edinega pristanišča ob Pacifiku, Vladivostoka.

— Očividno je, — pravi list, — da je govorica o ruskem izzivanju samo krinka za propagando japonskih imperijalistov, ki so prepričain, da je sedanji položaj primeren za napad. Ako imperijalistični posredovalci posežejo samo po enem palcu sovjetskega ozemlja, tedaj bodo zadeli na mogočen odpor.

Ena izmed štirih v Moskvi objavljenih listin podaja zanimive podatke o japonskem načrtu za polastitev ozemlja v Aziji. Kot pravi ta listina, je japonski poslanik pri mančukuo vladi in vrhovni poveljnik japonske vojske v Mandžuriji, general Takaši Hišikari, pisal zunanjemu ministru v Tokio: — Z ozirom na to, da Japonska do leta 1935 ne more izzvati vojne v Aziji, je priporočljivo, da ne stori nobenega nepreudnega koraka, ne glede na to, da je potrebno polastiti se kitajske železnice.

ČE BI JUDEŽ DENAR OBRESTONOSNO NALOŽIL...

Alva, Okla., 10. oktobra. — J. N. Cameron, profesor na North Western University, je izračunal: Ako bi Judež Iskarijot, ki je izdal Jezusa, naložil en dolar v banko in če bi mu pripisali vsakega pol leta štiri odstotke obresti, bi znašalo danes to premoženje deset oktilijonov. To število dobite, ako zapišete za številko 1 osemindvajset ničel.

KONVENCIJA PROTI TRGOVINI Z DEKLETI

Ženeva, Švica, 10. oktobra. — Pod pokroviteljstvom Lige narodov se bo vršila tukaj konvencija, čije namen je omejiti trgovanje z dekleti. Trgovina z dekleti, posebno mladoletnimi, se je v zadnjem času strahovito razširila. Iz srednjeevropskih držav prodajo vsako leto v južno Ameriko na tisoče in tisoče deklet v javne hiše.

DELAV. FEDERACIJO JE POSVARIL PRED GOSPODARSKO SABOTAŽO

WASHINGTON, D. C., 11. oktobra. — Kot dodatek k svojemu svarilu, da je podlaga za združenje in edinstvo delavstva postavljena na preiskušnjo, je administrator NRA general Hugh S. Johnson na konvenciji American Federation of Labor rekel, da štrajki po načrtu predsednika Roosevelta niso potrebni.

— Resnica je, da štrajkov ni mogoče trpeti, — je rekel Johnson več sto delegatom, — ker bo konečno javnost vse uporne zahteve uničila. Ako sedaj — v času, v katerem je vsa sila vlade in naroda obrnjena na to, da spozna pravico vsakega delavca — to gospodarsko sabotažo dovoljujete ali podpirate, tedaj se bo javno mnenje obrnilo proti vam.

Johnsona je delegatom predstavil predsednik Delavske federacije William Green, ki je administratorju NRA zagotovil podporo delavcev.

Med svojim nadaljnim govorom je rekel Johnson, da delavska organizacija še ni dovolila monopola nad delavskimi organizacijami pod NRA.

— Vsak delavec, — je rekel Johnson, — se sme pogajati za delavske pogoje sam, ali pa skupno, in misel, da je kak delavec prisiljen pridružiti se kaki kompanijski uniji, je po določnih besedah pravilnika završena.

Nadalje je govoril o gospodinjah, o katerih je rekel, da je njihova dolžnost, da kupujejo v trgovinah, ki so podpisale NRA pravilnik, kajti s tem ne bojkotirajo drugih trgovin, kajti 90 odstotkov ameriške trgovine se je zavezalo poslovati v smislu in po določbah NRA. Gospodinja je moralno primorana kupovati v NRA trgovinah, kajti drugače bi nasprotovala svojemu možu, ki dela pod NRA.

Johnson je zatrjeval, da je temeljna podlaga NRA složno skupno delovanje med industrijo, vlado in delavcem, da s skupnim delom vzdrže zdravo gospodarstvo dežele. Organizirana industrija in organizirano delavstvo pa bo stalo pod vladnim nadzorstvom, tako da ne bo nobena organizacija mogla izkoriščati druge.

Stari red je za vedno minul in nastopila je nova doba, v kateri mora narod pokazati, ako ima v sebi moč, da se izvleče iz najobupnejše luknje, v katero je kdaj zalezla ta dežela. Luč, ki nas vodi na tem potu, pihaja iz predsednikovega načrta za izboljšanje gospodarskega položaja. Izboljšanje tega položaja je odvisno od organiziranega delavstva, ki se sedaj z veliko naglico organizira.

GEORGE KELLY IN NJEGOVA ŽENA V PASTI

Priče zvračajo na Kellyjevo ženo veliko krivdo. Kupila je strojno puško. Izpoved mladega dekleta.

Oklahoma City, Okla., 11. oktobra. — Geraldine Arnold, ki je stara 12 let in katero sta George Kelly in njegova žena Katherine vzela s seboj za svoj ščit, je proti obema izpovedala zelo obtežilna in Geraldina je oblastim izdala, kje sta bila oba skrita in sta bila pozneje aretirana.

Deklica je izpovedala, da je videla, kako sta na begu oba pisala pisma in kako je Kelly na pisma pritisnil svoje prste.

Obtožnica pravi, da so bila to grozilna pisema, katera je Urschel prejel tekom sodnijske obravnave, ki je končala z obsodbo sedmih zločincev.

Geraldine je rekla, da je Kelly nekoč rekel, da bo Urschela umoril in ga zakopal nekje v Arizoni. Njegova žena mu je k temu pritrdila.

— Medtem ko sta pisala pisma, sta govorila, da bosta koga umorila, — je rekla dekle.

— Koga? — vpraša državni pravdnik Hyde.

Deklica omeni ime sodnika Vaughta, ki je predsedoval pri prvi sodnijski obravnavi ter državnega pravdnika Hyde in namestnika državnega pravdnika Keenana.

Geraldinina mati, Mrs. Luther Arnold, katere možu je Kellyjeva žena naročila, da naj za njo najame zagovornika, je izpovedala, da je Kellyjeva žena v njeni navzočnosti rekla: "Tega bi — (mislila je Urschela) — ubila".

Obtožnica skuša dokazati, da je bila Kellyjeva žena voljno orodje svojega moža.

Posojevalec denarja J. Klar iz Fort Worth, Tex., je rekel, da je v februarju Katherine Kelly sama prišla v njegovo trgovino in je kupila strojno puško za $250. Ta strojna puška je bila najdena pri Harvey Bailey, ko je bil aretiran na Shannovi farmi v Paradise, Tex. Bailey je tudi imel to puško, ko je s Kellyjem prišel v Urschelovo hišo in ga je odvedel.

E. E. Kirkpatrick, Urschelov prijatelj, je s prstom pokazal na Kellyja kot moža, kateremu je v Kansas City izročil $200,000 odkupnine za Urschela. Farmer Cass Colemain, ki je Kellyju in njegovi ženi dal stanovanje, je izpovedal, da mu je Kelly grozil z revolverjem, da mu je dovolil, da je na njegovi farmi zakopal $73,000 odkupnine.

BOLIVIJSKA ARMADA NI POLITIČNO ORODJE

La Paz, Bolivija, 10. oktobra. Bivši nemški častnik, general Hans Kundt, ki poveljuje bolivijskim četam v boju proti Paragvayu, je poslal danes s fronte poročilo, v katerem pravi, da sta armada in narod združena v skupnem idealu, ki se imenuje — dežela.

— Armada — je rekel general — ne pozna nobenih političnih zvez. Noben politik se ne more udajati upanju, da bi se poslu-ževal armade kot političnega sredstva. Žrtve, ki jih armada doprinaša, ji bodo pa dale nekega dne pravico z razsodnimi možmi soodločevati pri usodi dežele.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation).
Frank Sakser, President F. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja za Ameriko in Kanado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
Za pol leta	$3.00	Za pol leta	$3.50
Za inozemstvo za celo leto	$7.00		
Za četrt leta	$1.50	Za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 2—3878

PRIJATELJSTVO S TURKI

Še pred dvajsetimi leti so bili Turki najbolj zaničevan narod v Evropi. Roparski pohodi, ki so jih v srednjem veku vprizarjali Turki v dežele osrednje Evrope, so bili evropskim narodom še vedno v kosteh.

Turka je vse smatralo za nevernika, ki mu je glavno opravilo od njegove vere dovoljena moritev.

Proti okupaciji Bosne in Hercegovine od strani Avstroogrske ni imel nihče ničesar, kajti vsem je šlo za tem, da se zada Turčinu v Evropi smrtonosni udarec. Da so bili pri tem v prvi vrsti merodajni politični razlogi, skoro ni treba omenjati.

Pod isto parolo sta se vršili tudi prva in druga balkanska vojna.

V svetovni vojni je pa dobila Turčija dve mogočni zaveznici — Avstrijo in Nemčijo, pa tudi Bolgarska, ki je bila nekoč njena smrtna sovražnica, se ji je pridružila.

Da to prijateljstvo ni bilo naravno, je umevno samo posebi. Skovano je bilo namreč v diplomatskih kovačnicah na Dunaju in v Berlinu.

Tekom svetovne vojne sta skušali Nemčija in Avstrija, posebno pa Avstrija, na prečudne načine utemeljiti to svoje najnovejše prijateljstvo oziroma zavezništvo, pa se jima je le deloma posrečilo.

Celo naše preproste ženice, katerim so duhovni gospodje utrjevali vero v cesarja in ljubezen do slavne habsburške dinastije, so neverno kimale z glavami, češ, kako se je mogel presvitli cesar zvezati s turškim galjotom.

Toda čas vse zaceli in vse zabriše ter je zabrisal tudi mržnjo napram Turkom.

V svetovni vojni je bila Turčija s centralnima velesilama vred premagana. Pri tem je najbolj značilno to, da je bila izmed vseh premaganih držav edinole Turčija na dobičku, in so se kmalu po vojni začele vse države potezati za njeno naklonjenost.

Anglija ji je dala obširne koncesije, Sovjetska Unija je njena najboljša zaveznica, Grška je sklenila z njo pogodbo, pred kratkim je bil pa sam jugoslovanski kralj Aleksander v Istanblu, kjer sta s Kemal pašo zapečatila jugoslovansko-turško prijateljstvo.

Izmed slovanskih narodov so imeli v srednjem veku Poljaki najbolj britke izkušnje s Turki. Bili so večkrat tepeni, slednjič so pa Turke le naklestili in sicer pred 250 leti pod poveljstvom kralja Sobijeskega pred Dunajem.

To značilno obletnico je te dni praznovala Poljska z velikimi svečanostmi. Ves Krakov je bil v zastavah, in pred maršalom Pilsudskim je defiliralo deset izbranih poljskih polkov.

Ko so bile svečanosti zaključene, je pa podelil predsednik Poljske, Moscicki, turškemu poslaniku najvišje odlikovanje, kar jih Poljska premore.

LAŠKA SNEDENOST

Da so Italijani ljubitelji ptičje pečenke, je znano. — Vsako jesen si jo v obilici privoščijo v polenti in pokončujejo s tem na stotisoče drobnih krilatcev.

Lansko jesen je razburil prijatelje živali ostuden dogodek, ki jasno osvetljuje nevzdržne razmere v pogledu varstva ptic.

V Bergamu v Italiji se je sestala večja družba švicarskih Italijanov in zasmehovala švicarsko prepoved uničevanja ptic na posebni izzivalni pojedini, pri kateri so se mastili s taščicami, škrjančki in sinicami.

Ta barbarski nastop je prisilil svetovno ligo za varstvo ptic, da je pri merodajnih faktorjih in pri italijanskem ministrskemu predsedniku energično posredovala proti uničevanju malih prijateljev in dobrotnikov človeštva.

Če bo protest kaj zalegel, je seveda drugo vprašanje.

Iz Slovenije.

Smrt v hladni Krki.

19. septembra kmalu popoldne sa zapazili ljudje pod strmo skalo v bližini avtovškega mostu v Krki moško truplo. Potegnili so ga ven in spoznali v njem 20-letnega Silvestra Resnika iz Dol. Straže. Kakor pripovedujejo, je fant, v nedeljo 17. septembra popoldne popival s tovariši po gostilnah. Zvečer se je vračal s tovarišem Š. vinjen domov. Ker ni mogel hoditi, ga je tovariš zapeljal na vrt posestnika T. tik ob Krki. Tam je pri vrtni mizici nad vodo zaspal. Ponoči se je v spanju hotel premakniti, pa je zdrknil po skali kakih pet metrov globoko v Krko. V temni noči in zbeganosti se revež ni vedel kam obrniti in ker ga je skoraj gotovo prijel tudi krč, je žalostno končal.

Toča v Beli Krajini.

Iz Metlike pišejo 26. septembra: Kolpa le redko kdaj poplavi kraje v Beli Krajini, vendar pa je zadnje dni narasla do višine, kakršne ne pomnijo ljudje že dolgo vrsto let. Pri Metliki je bila 7 m visoka, dočim proti Karlovcu še višja. Najvišja je bila Kolpa pri Ozlju in to nad jezom blizu 12 metrov, pod jezom pa stanje sploh ni bilo mogoče ugotoviti, ker je Kolpa preplavila merilo. Tudi pri Karlovcu je bil porast občutnejši in je voda poplavila mnoga polja in livade, kakor tudi nekatere nižje ležeče ulice v mestu. Pri Metliki je korito Kolpe precej globoko in je lahko zmagovalo ogromne množine vode. In vendar je Kolpa poplavila nižje ležeče livade in je tudi delno preplavila novo metliško kopališče, kjer je v kabinah dosegla višino pol metra, čeprav je kopališče zgrajeno na precej vzvišenem bregu, kabine pa še posebej na meter visokih stebrih. Posebna nevarnost je pretila staremu mostu, ki ga podirajo, in novemu provizoričnemu, ki ga grade tik poleg starega, ker je voda skoraj dosegla 7 metrov nad vodo. Škoda pa ni bila občutna, ker sta oba mosta uspešno kljubovala navalu vode in je odneslo le precejšnje količine lesa, pripravljenega za gradbo.

Tudi v višje ležečih krajih ob Kolpi niso poplave naredile večje škode. Pač pa je na področju občine Vinica med silnim vetrom in grmenjem v vaseh Pristava, Majišče, Belkovci, Spodnje Zilje, Srednje Zilje in Zgornje Zilje padala kakor oreh debela toča, ki je storila veliko škodo v tem že itak siromašnem kraju Bele Krajine. Koruza, ajda in proso so delno popolnoma uničene, mnogo pa so pretrpele tudi druge kulture. Posebno občutna je škoda v vinogradih, kjer je grozdje pravkar dozorevalo in so marsikod ostale le okleščene trte. Preostalo grozdje pa je večinoma tako razpokano, da bo jedva še uporabno.

Prebivalci teh vasi so potrti. Naj bi komisija ugotovila škodo. Vprašanje prehrane v zimskih mesecih postaja zopet silno resno.

Ubijalec pred sodiščem.

V vinotoču Pezdirca Mihe na Grmu pri Metliki se je mudil meseca julija 24-letni Starašinič Alojzij iz Krasinca, ki je s fanti popival. Ko je fant vinotoč zapustil in šel po cesti v Podzemelj, se je sestal z nekoliko vinjenim posestniškim sinom Jakličem Martinom. Slednji je tedaj grozil s pretepom, vendar do tepeža ni prišlo, ker so navzoči trezni fantje oba pomirili in se dogovorili, da pojdejo skupno na Boršt, kjer se udeleže na ženitovanju maškerade. Fanta sta se v resnici napotila z družbo na Boršt. Šli so skozi vas Zemelj ob reki Kupi čez kameniti most na Virje. Niso še dospeli na Vir, ko se je na mah, kakor od strele zadet, zgrudil Jaklič Martin in zastokal. Starešinič, ki je z gabrovim kolom od zadaj udaril Jakliča po glavi, je pričel kričati nanj, naj pogine. Udaril je še Berkopca Mihaela, katerega je nagnal z besedo "marš". Ne meneč se za ubijalčevo izzivanje je Berkopec stopil k težko hropečemu Jakliču in opozoril ubijalca, da naj gre raje pogledat svojo žrtev. Starešinič pa je bil tako divji, da je venomer vpil, naj pogine. Jaklič je kmalu umrl.

18. septembra se je ubijalec zagovarjal pred okrožnim sodiščem. Uboja obtoženi Starašinič, ki je dejanje priznal, se je zagovarjal, da je dejanje izvršil v silobranu, češ, da sta mu Brkopec in ubiti že na potu v Podzemelj od daleč grozila, da ga morata zaklati, in da sta se ga tudi dejansko lotila. Kol, s katerim je ubil Jakliča, pa je že preje pobral. Da je Jaklič radi njegovega udarca umrl, je zvedel šele naslednji dan. Sodišče je mladega ubijalca obsodilo na 1 in pol leta ječe in na 3 leta izgube častnih pravic.

Tragična smrt.

42-letni Ivan Koritnik, zaposlen v hrastniški steklarni, je bil že nekaj mesecev duševno močno potrt. 29. septembra dopoldne je šel po banovinski cesti proti Zidanemu mostu. Za njim je privozil iz Hrastnika osebni vlak štev. 623, ki ga je kakih 20 korakov od cestnega prehoda čez tir povozil. Ponesrečenec je bil takoj mrtev. Ker je bil zaslužen funkcijonar tovarniškega gasilskega društva, so ga tovariši prepeljali v gasilski dom, kjer so ga položili na mrtvaški oder. Pokojnik je bil strokovnjak ključavničar in ga bo podjetje zelo pogrešalo. Vest o nesreči je pretresla vso okolico spodnjega Hrastnika.

Oprostilna sodba v zadevi dr. Ernesta Turka potrjena.

Šenčurski obsojenci Janez Brodar, Matija Škrbec in tovariši so pred sreskim sodiščem v Ljubljani tožili kakor znano vojnega dobrovoljca profesorja dr. Ernesta Turka zaradi prestopka zoper čast, češ, da je v šoli po šenčurskem procesu izjavil: "Vidite, to so zadnji ostanki pasjega plemena. To so največje kukavice, ki so tu v Sloveniji rovarili proti državi, v Beogradu so pa vpili: Živelo edinstvo". To so oni ljudje, ki so v Avstriji vedno govorili: Tako je prav! Zdaj pa z Jugoslavijo niso zadovoljni. Premalo so jim naložili, svinec v hrbet bi morali dobiti". O tej tožbi se je vršila kazenska razprava pred kazenskim sodnikom Brankom Goslarjem, ki je po izvedenem dokaznem postopanju obtoženega dr. Turka oprostil vsake krivde in kazni.

Proti oprostilni sodbi je zastopnik Janeza Brodarja in njegovih tovarišev dr. Miha Krek vložil obširen priziv na okrožno sodišče, ki je zdaj razsodbo prvega sodnika potrdilo v polnem obsegu in zavrnilo priziv. Tožitelji nosijo tudi vse stroške kazenskega procesa.

Dopisi.

Johnstown, Pa.

Razmere pri nas niso še dosti drugačne kot so bile. Za spoznanje se boljše dela in tudi plačo so nekoliko povišali, kar pa nam ne koristi skoraj nič, ker moramo vsako stvar veliko dražje plačati kakor popreje.

Kar se tiče pa premogarjev, pa še tudi ni dosti boljše, ker imajo še vse narobe. Ko se enkrat stvar uravna, bo že nekako, pa menda bo vzelo še precej časa.

Tudi na društvenem polju je opažati malo spremembe. Veselice so še bolj slabo obiskane, kar je menda vzrok, ker ni drobiža. Upajmo, da se tudi to izboljša.

Slovenski Delavski Dom na Moxham, Johnstown, Pa., priredi veselico in šaljivo ženitev 14. oktobra, to je prihodnjo soboto. Šaljiva ženitev je nekaj posebnega. Vsakdo, ki je dopolnil 16 let, brez izjeme, če si prav že oženjen ali omožena, se lahko poroči. Več pojasnila boste dobili, samo pridite pogledat. Bosta tudi dve nagradi. Dobila jih bosta ona dva, ki bosta imela največ ločitev.

Uljudno vabimo vse rojake in rojakinje, ne pozabite na ta dan.

Nasvidenje na Moxham v soboto 14. oktobra!

Direktorij.

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO NA DOPISNICI SPOROČE SLOVENSKE NOVICE IZ NASELBINE.

V soboto zjutraj ob 10. uri je preminula v Glenville bolnici v Clevelandu, O., Josephine Duich, rojena Vatovec, stara 50 let. Pokojnica je bila doma iz Notranjskega blizu Trsta. Tu zapušča soproga in tri otroke. Njen prvi mož je bil ubit 6. aprila 1921, ko je delal kot tesar pri gradnji Superior High Level mostu.

— V soboto zvečer je bila na svojem domu v Clevelandu nevarno obstreljena 16-letna Anna Trček. Kot se poroča, se je v hiši mudil njen fant, s katerim sta bila pred časom sprta, zadnji čas pa sta se zopet sprijaznila. Krogla je dekle zadela v trebuh. Odpeljali s jo brž v bolnico, kjer je njen brat Frank dal svojo kri, da jo reši, vendar imajo zdravniki malo upanja, da okreva.

Fant pravi, da se je revolver slučajno sprožil in isto trdi dekle. Policija fantovega imena ni dala v javnost.

LIPA IZ TURŠKIH ČASOV ZGORELA

Ko so v nedeljo prišli ljudje v Stopičah pri Novem mestu iz cerkve, so zapazili, da gori stoletna lipa, ki je stala še iz turških časov tik pred cerkvijo. Ljudem je bilo žal za to lipo, zakaj njih pradedje so pripovedovali, da so v vrhu te lipe imeli sršeni svoje gnezdo tedaj, ko je Turek prihajal v te kraje, in so Turke opikali ter tako rešili vaščane. Pozneje so ob lipi sezidali cerkev. Ljudje so si prizadevali, da bi ogenj pogasili, toda lipa je bila v notranjosti trhla in je gorela s plamenom. Na pomoč so prišli stopiški gasilci. Morali so lipo podžagati, da so mogli ogenj pogasiti in tako rešiti cerkev pred katastrofo.

METULJ ODKRIL MORILCA

Na meji Przemysla so našli nedavno umorjeno žitno trgovko Marije Schlaffovo in njeno 18 letno hčer Jeleno. Morilec je bil odnesel 800 zlatnikov gotovine in nakit, med drugim tudi nevestin zaročni prstan, potem pa je zažgal hišo, da bi izbrisal sledove za seboj. Ko so sosedje in sorodniki čakali na prihod sodne komisije, se je nenadoma pojavil rumeno obrobljen črn metulj, ki je najprej sedel na pokojnico, nato pa je odletel k zidarskemu mojstru Zychu, ki je bil tudi navzoč. Zych je najprej skušal odgnati metulja, ko pa se mu to ni posrečilo, je zbežal. Policija je nato priredila pri njem preiskavo in je res našla v podlogi starega usnjenega plašča uropani prstan. Zych je priznal zločin in je pod ključem.

BOŽIČ V STARI DOMOVINI.

Več naših čitateljev namerava za Božič odpotovati v staro domovino, kjer bodo preživeli praznike v krogu svojih sorodnikov in prijateljev. Kakor zadnja leta, je Cunard Line tudi letos organizirala posebne izlete na največjem ekspresnem parniku "Berengariji", ki odpluje dne 29. novembra in 15. decembra iz New Yorka.

Izletniki bodo prišli pravočasno na določeno mesto. Prijetna vožnja jim je zagotovljena. Na prvem izletu jih bo spremljal Mr. A. Marcus, na drugem pa Mr. M. Ekerovich, ki sta člana newyorškega urada Cunard Line.

Tekom vožnje se bosta brigala zanje, skrbela za njihovo prtljago in vse potrebno. Vsa prtljaga je iz New Yorka poslana tja, kamor so namenjeni.

Za izlete se bo brez dvoma priglasilo mnogo rojakov, kajti potovanje na Cunardovih parnikih je res pravi užitek.

Za podrobnosti vprašajte pri **Potniškem oddelku Glas Naroda, 216 West 18. St., New York City.**

REVMATIZEM?
Med jesenjo in pomadjo je čas, ko se revmatizem najbolj občuti. Ali vas bole mišice in sklepi? Rabite Rheuma-Sal za notranje zdravljenje, ki je prestalo preizkušnjo časa.
Cena s poštnino vred $1.25
MANCHER PHARMACAL CO.
(Slovenska Lekarna)
15702 Waterloo Rd., Cleveland, Ohio

Peter Zgaga

Čim več postav ima država, temmanj pravičnosti je v nji. Postave so priganjalke obstoječe sile.

*

Čemu je Avstrija propadla?

To vprašanje se večkrat ponavlja, popolnoma pravilno je pa težko odgovoriti nanj.

Res, da je k padcu Avstrije precej pripomoglo zavezniško orožje, eden poglavitnih vzrokov so bile pa avstrijske kancelije, ki so jo pognale v propast.

V Avstriji je šlo vse po predpisih in paragrafih.

Če nisi imel rojstnega lista, niti rojen nisi bil.

Pri nekem avstrijskem sodišču se je baje dogodil sledeči slučaj:

Toda nič "baje", taki slučaji so se dogajali vsepovsod po državnih pisarnah slavne avstro-ogrske monarhije.

V prostorni sobi so sedeli: pisar, kancelist in sodnik.

Sluga je imel dvojno opravilo: stati pri vratih in prenašati listine od enega do drugega.

Pisar je prepisal listino na čisto, v zadnjem hipu je pa ponesreči napravil na rob papirja s črnilom velik madež.

Sluga je odnesel listino sodniku.

Sodnik je namršil obrvi ter poleg madeža napisal z rdečo tinto: Kdo je pa to packo naredil?

Z zvoncem je dal znamenje slugi in mu naročil, naj izroči listino kancelistu pri sosednji mizi.

Kancelist je prečital rdečepisano vprašanje ter spodaj napisal:

— To packo je napravil pisar.

Pozvonil je, in sluga je odnesel listino nazaj sodniku.

Sodnik je prečital kancelistovo opombo in napisal spodaj: Sram naj ga bo!

Pozvonil je slugi in mu naročil, naj nese listo pisarju.

Pisar je prečital vse opombe ter spodaj s tresočo roko ponižno zapisal:

— Oh, saj me je sram, gospod sodnik.

Sluga je odnesel listino sodniku, in tako je bila zadeva rešena...

*

Pamet spravi človeka včasi lahko ob pamet.

*

Ljubezen ne dela človeka samo slepega, temveč tudi videčega.

*

Blagor ženski, ki zna kuhati. In stokratni blagor njenemu možu.

Toda vse ne znajo kuhati. Nekatere še malo ne. Pa navzlic temu mislijo, da znajo. S takimi je križ.

Zakonski možje so potrpežljivi. Že vsaj nekateri. Vse prenesejo, samo da je mir v hiši.

No, včasi je pa tudi mera polna.

Rojak je prišel ves utrujen z dela.

Njegova boljša polovica je seveda takoj postavila večerjo predenj. V tem slučaju je bil krožnik juhe.

— Danes sem pa župco skuhala — je gostolela. — Mislim, da je dobra župca. Le jej, le jej, saj vem, da si lačen.

Rojak je goltal — ni šlo ne naprej, ne nazaj — ni vedel, če je juha ali če so pomije.

Zastran ljubega miru se pa ni hotel jeziti.

— Le jej, le jej, je dobra župca — ga je silila — sosedi sem jo hotela dati pokusiti, pa je rekla, da je jedla. Tudi jaz sem še šita. Sem malo ajskrima in malo klobase. Človek mora kaj prigrizniti, če je ves dan doma. In še nekaj ti povem, saj vem, da ne boš hud. Pol ure pred teboj je bil prišel neki berač trkat na vrata. Krožnik župce sem mu dala in deset centov. Star je bil revež in sestradan.

— Pa je pojedel juho? — jo je mož radovedno vprašal.

— Seveda. Vse je pojedel.

— Po pravici ti povem — je dejal mož in odložil žlico — če je vse pojedel, bi mu lahko dala dolar. Zaslužil ga je...

*

Ko dobi človek ves denar, po katerem hrepeni, je njegova edina želja, da bi imel še par dolarjev več.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za $ 2.60	Din. 100	Za $ 8.60	Lir 100
" $ 4.75	Din. 200	" $16.85	Lir 200
" $ 6.90	Din. 300	" $41.10	Lir 500
" $11.25	Din. 500	" $81.75	Lir 1000
" $22.25	Din. 1000	" $162.50	Lir 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še bolje pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo $5.00	morate poslati			$ 5.75
" " $10.00	"	"		$10.35
" " $15.00	"	"		$16.—
" " $20.00	"	"		$21.—
" " $40.00	"	"		$41.25
" " $50.00	"	"		$51.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.
Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino $1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vsled naše dolgoletne skušnje Vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in kitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodiši prošnje za povratna dovoljenja, potne liste, vizeje in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedržavljani naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljamo Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
TRAVEL BUREAU
216 West 18th Street
New York, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

J. TROJAN:

OD PREHODA DO PREHODA

Nekega večera, ko nas je sedelo v družbi kakih šest ali sedem, je vstopil in prišel k nam mladenič, ki smo ga poznali še iz časov ko smo hodili skupaj v ljudsko šolo. Ker se je srečno prebijal skozi vse razrede, ne da bi pravzaprav kaj delal, smo ga imeli tedaj kot za kakšno morsko čudo. Razumel se je na požarno brambo, znal je piskati z glavnikom in prav kmalu tudi že kaditi. Da, pripovedovali so o njem, da je zlagal celo pesmi. Ko smo zadostili šolski dolžnosti, smo včasih slišali, da se je poizkusil v tej ali oni službi, toda v nobeni ni mogel dolgo vztrajati.

On pa je stopil med nas, in ko smo se pozdravili, smo ga vprašali, kaj pravzaprav v glavnem mestu počne. "Tu si nameravam — je odvrnil — ustvariti svojo srečo. Na kmetih ni nič. Tam človek tiči kakor kakšna lilijina čebula v slabi zemlji; požene sicer mnogo listov, a nikdar ne vzvete." — "S čim boš pa tu naprej začel?" ga je nekdo vprašal. Odvrnil je: "Ne vem še. Najprej hočem malo pogledati okrog sebe. Bereš liste, kjer iščejo ljudi; prideš med ljudi in ti kmalu zapazijo, kakšen mož si; — skratka, prepričan sem, da se bo zame v kratkem kaj našlo." Jaz pa sem rekel: "Ne predstavljaj si tega tako lahko! Kdor hoče kaj doseči, si mora veliko prizadevati, in kdor ni tak, ga prekucnejo in pride drugim pod noge." — "Delo," je zaklical, "delo, to se razume, je glavna stvar! Toda med delom in delom in delom je razlika. Kdor ima glavo na pravem koncu, dela kot stroj in hitro ter brez velikega napora opravi tisto, s čimer se zabitež urkvarja vse leto. Razen tega pa nosim jaz v sebi za celo vrečo misli in načrtov. Počakajte štirinajst dni in tedaj vam bom lahko rekel: Vidite, to sem jaz! To imam in eno še dobim." Na to so mu še nekaj odgovorili, potem pa smo začeli govoriti o drugih rečeh. Zvečer je še parkrat prišel k nam, nato ga pa ni bilo več.

Čez nekaj časa sem ga videl zopet v prodajalni masla, kjer sem si hotel kupiti večerjo. Tam je stal za pultom kot prodajalec. Spočetka je bil zaradi najinega svidenja nekam v zadregi, a se je kmalu oddahnil in rekel: "Ne čudi se, da me vidiš na tako skromnem mestu. Pa saj je to samo prehodno. Sprejel sem to službo, ker se mi — odkrito povedano — ni nudila nobena boljša prilika. Ta čas," je nadaljeval, medtem ko je rezal lično kocko sira, "ta čas pa povsod nastavljam mreže in čakam, kedaj bo prejela kaka mastna ščuka." Med tem je prišlo v prodajalno majhno dekletce in zahtevalo za eno petdesetico prav dobrega masla, za drugo pa manj dobrega. On pa se ni brigal za dekletce in je zopet začel: "Sedaj imam v mislih podjetje, glede katerega ti o njegovem bistvu in namenu ne smem še ničesar zaupati. Izhaja od neke družbe, ki razpolaga z velikimi denarnimi sredstvi, in ni nemogoče, da vodstvo vsega tega jaz ne...." Tedaj pa so se v ozadju prodajalne odprla vrata, skozi katera se je pokazala zastavna ženska rdečega obraza, ki je hkrati izražal strogost. Takrat se je moj prijatelj iz šolskih časov zdrznil, naglo skril svoje početje s kocko sira v predal, se z otožnim pogledom ozrl proti meni ter mene kakor deklico molče odslovil.

Ko je potem napočilo poletje, sem ga zopet srečal v nekem javnem vrtu. Toda ni bil tam gost, marveč natakar. Držeč v eni roki več kozarcev za pivo, v drugi pa pol ducata krožnikov mi je stopil nasproti, se mi široko nasmejal, da je pokazal svoje bele zobe, in rekel: "Ali moram pač zabavno izgledati kot natakar? Toda to je samo prehodno. Stvar je takale: biti med maslom in sirom ni moglo več zadostovati moji duševnosti; podjetje, o katerem sem ti zadnjič pravil, — med tem sta mu zdrsnila iz rok dva kozarca in se na tleh razbila —, tisto podjetje se je ponesrečilo." — "Natakar! Natakar!" je bilo slišati od neke mize. — "Takoj! Takoj! — Sedaj imam zopet nekaj novega v načrtu...." — "Natakar!" — "Zidanje hiše!" je še v naglici zaklical in se obrnil, da bi postregel gostom.

Komaj so minili štirje tedni, mi je stopil moj tovariš iz ljudske šole zopet drugačen nasproti, in sicer to pot kot postrešček na nekem cestnem vogalu. Izgledal je slabo, a se je potrudil, ko me je ogovoril, da je napravil veder obraz. — "Nu," je rekel, "kako sem ti takle všeč?" — "Ne posebno," sem odgovoril. — "Nič ne de!" je dejal, to je le eden od prehodov, ki jih mora napraviti vsakdo, ki hoče kaj doseči. Ne morem sicer zatajiti, da tičim trdno le na čeri, toda že vidim, da prihaja val, ki mi odplavi in požene zopet na površje. Zaupno povedano: spoznal sem, da se da kaj zaslužiti le z boznimi kupčijami. Kakor hitro bom imel sredstva...." Kar pristopi k njemu mlad gospodič in mu potisne v roke zavitek in pismo rekoč: "Oddajte v Rožni ulici št. 77! Opravite hitro!" — "Na svidenje!" mi je zavpil in šel po svojem potu.

Od tedaj sem ga samo še enkrat videl. Naletel sem nanj na nekem trgu v mestu. Tistikrat je sedel ves razcapan in propal na solncu na klopi z mnogimi drugimi ljudmi svoje vrste, ki niso nič prida, ki ničesar nimajo in iz katerih nikdar nič ne bo. To pot se mi je zdelo, kot da se izogiblje pogovoru z menoj. Ko me je zagledal, je z muko vstal in počasi odšel dalje. Toda enkrat se je le še obrnil in me ošinil s pogledom, ki je gotovo izražal: "To je le prehodno!" — Tudi jaz verjamem — ali tako je zadnjikrat.

CARJEVA GLAVA V MOSKVI

Iliodor, z državljanskim imenom Sergej Trufanov, je bil kot carjev spovednik dodeljen Rasputinu, pa se je sprl z njim in napisal proti njemu brošuro. Posledica je bila, da je izgubil duhovniško dostojanstvo in preko Norveške je pobegnil v Ameriko. Zdaj živi v New Yorku, kjer rad pripoveduje, kako je bil zadnji car s svojo rodbino umorjen. V maju 1918 je prispel Iliodor v Jekaterinburg, da bi postil tam zaprtega carja Nikolaja II. Gusjeva, ki je hotela leta 1914 zaklati Rasputina, pa se ji je atentat ponesrečil, je seznanila Iliodora z boljševiškim poveljnikom mesta Vojkovim in ta mu je povedal, da bo car v Jekaterinburgu umorjen. V pogovoru s carsko rodbino je Iliodor omenil, da je vedeževalka Marfa Semjonovna leta 1910 v Caricinu prorokovala carici Aleksandri, da bodo ona, njen mož in njeni otroci usmrčeni in sežgani.

O tragični smrti carske rodbine je zvedel Iliodor v svojem rojstnem mestu Caricinu od Gusjeve na podlagi pripovedovanja njenega prijatelja Anatola, ki je bil pri usmrtitvi navzoč. Ko so postavili carja in njegovo rodbino v kleti k steni in ko je Vojkov čital obširno smrtno obsodbo, mu jo je drugi komisar iztrgal iz rok in zakričal "Nehaj s tem!" Potem so carja in njegovo rodbino ustrelili, trupla pa odpeljali v gozd in sežgali. Anatol ki je bil tudi navzoč, je Iliodoru pokazal medaljonček, ki ga je bil podaril Rasputin carjevi hčerki Anastaziji. Ko so bila druga trupla že sežgana, je Vojkov baje razrezal z nožem carjevo truplo na koščke. V aprilu 1919 je dejal Iliodor v Kremlu svojemu znancu tajniku osrednjega izvršilnega odbora sovjetov, da rusko ljudstvo še vedno veruje, da je car Nikolaj II. živ in da se mudi v Nemčiji. Tedaj je tajnik odprl vrata tajne sobice v Kremlu in pokazal Iliodoru poleg carjevih stvari tudi njegovo lobanjo v stekleni posodi. Gusjeva je bila kmalu po tem ustreljena, ker je po Moskvi pripovedovala, da je prinesla tja carjevo glavo. Vojkov je pa postal v Varšavi žrtev atentata.

STRAŠEN DOŽIVLJAJ V KOTLU

V tekstilni tvornici Ferbar & Co. v Lodžu na Poljskem so minuli teden čistili velik parni kotel, ki rabi za pogon podjetja in za centralno kurjavo poslovnih prostorov. Ker se vsako leto nabere v kotlu apnena plast, je običajno, da vsako jesen očistijo stene z dleti in kladivi. Tudi te dni so poslali na to delo šest mož. Med njimi je bil tudi 24 letni Jan Januszewsky.

Može so spustili skozi odprtino v trebuh kotla. Vsak je delal v svojem koncu in ko je delo dovršil, je zlezel po lestvah ven. Tako je zapustilo kotel pet mož dočim je ostal šesti, Januszewsky, v kotlu in ni tega niti sam opazil, ker je bil zaposlen v posebnem koncu. Ko je petorica zlezla iz posode, so zaprli grlo in začeli v kotel spuščati vodo, da ga preizkusijo.

Šele zdaj je Januszewsky opazil, kaj se je zgodilo. Začel je trkati po stenah kotla in klicati ljudi, toda nihče ga ni slišal, ker so poleg kotla razbijali zidarji, da ni bilo slišati glasu v bližini. Kmalu je Januszewskemu začela voda zalivati noge, potem je začela pritiskati sopara in siromak je že videl pred seboj strašno smrt, ki mu jo je naklonila usoda. Spoznal je, da se bo v sopari skuhal pri živem telesu, če si ne bo pomagal sam, kajti pomoč od zunaj ni prišla.

V skrajni sili se je zdaj Januszewsky odločil za rešitev z lastnimi močmi. Sredi evrčanja v ceveh in razbijanja po zidovih v obližju kotla je nastavil svoje dleto na steno posode, v kateri je bila voda stopila že precej visoko. Tolkel je z vso silo in dleto je slednjič napravilo to, kar je Januszewsky želel od njega: prebilo je steno in voda je začela brizgati iz kotla. V tistem trenutku so se pri odprtini znašli delavci, ki so hoteli zamašiti luknjo, toda Januszewski je pomolil skozi odprtino prst svoje roke in tedaj so videli, kaj se je zgodilo. Dotlej namreč ni Januszewskega nihče pogrešil. Odprli so kotel na vrhu in potegnili Januszewskega iz posode, bolj mrtvega kakor živega, bledega v obraz in belega v lase, ki so mu od strahu v kotlu posiveli.

Mož se je tresel po vsem životu in je dobil živčni šok, tako da so ga morali takoj odpeljati v bolnišnico. Zdravniki pravijo, da bo okreval.

"GLAS NARODA"

zopet pošiljamo v domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane $7. V Italijo lista ne pošiljamo.

NUGA-TONE OJAČA VAŠE ORGANE

Ako so vaši organi slabi in se počutite stari, vzemite NUGA-TONE — to čudovito zdravilo, ki je napravilo čudesa za miljone ljudi vse križem sveta v zadnjih 45 letih. NUGA-TONE daje novo zdravje in ojačuje moč oslabelih organov.

NUGA-TONE je zdravilo, katerega bi vsak slaboten človek moral vživati. Naredi vas močnega in zdravega. Se prodaja v vseh lekarnah. Ne jemljite nadomestil, ker ničesar ne nadomesti NUGA-TONE. — Adv.

CENA DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIŽANA

Angleško-slovensko Berilo

(ENGLISH SLOVENE READER)

Stane samo

$2.—

Naročite ga pri

KNJIGARNI 'GLAS NARODA'

216 West 18th Street

New York City

Slovensko Delavsko Podporno Društvo, ink.

(Slovenian Workingmen's Benevolent Society, Inc.)

NEW YORK, N. Y.

— ODBOR —

Predsednik: MIHAEL PIRNAT, 660 Seneca Ave, B'klyn, N. Y.

Podpredsednik: FRANK KOŠAK, 60-25 Catalpa Ave., B'klyn, N. Y.

Tajnik: JOHN YURKAS, Jr., 466 Himrod St., B'klyn, N. Y.

Blagajnik: LOVRENC GIOVANELLI, 1825 Catalpa Ave., B'klyn, N. Y.

Zapisnikar: FRANK PADAR, 96 Evergreen Ave., B'klyn, N. Y.

Nadzorniki: I. JOHN KRIŽEL, 1822 Linden St., B'klyn, N. Y.

II. FRANK PIRC, 69-27 — 44 Ave., Winfield, L. I.

III. ANNA BERLAN, 220 E. 72 St., New York, N. Y.

DRUŠTVO OBSTOJI ŠE-LE 12 LET IN IMA V BLAGAJNI OKROG DEVET TISOČ DOLARJEV

Društvene seje se vrše vsako drugo soboto v mesecu v društvenih prostorih v American-Slovenian Auditorium, 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y. — Bolniki in rojakinje v New Yorku in okolici zavarujte se za slučaj bolezni ali nesreče. Iz okolice od 25 do 50 milj se sprejme člana, če je v okrožju 5 milj že 5 članov. Za natančna pojasnila se obrnite na tajnika ali kateregakoli odbornika.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

DVE SIROTI

Spisal A. D. ENNERY

50

Roger je ostal na svojem mestu. — Že zopet ugrabljeno ali kupljeno dekle, — je pomislil.

Dame so obstopile klopico, kjer je počival "sveži plen".

— Kaj? Onesveščena je? — sta se začudili Floretta in Julija.

— Ne, samo spi, dušice, — se je zasmejal de Presles... Omedlela bo... pozneje.

Večno dvomeči vitez de Vaudrey se je pa samo smehljal. Stavil bi bil, da ima dekle oči samo napol zaprte in da se skrvaj smeje markizovim ljudem, ki so jo prenašali kot da je onesveščena.

Okrog klopice so napravili krog in markiz je vprašal svoje goste, kaj mislijo o njegovi izberi.

Mnenja so bila deljena, zlasti mnenje dam.

Enim se je zdel dekličin obraz malo preveč vsakdanji. Druge so trdile, da ima prevelike noge in roke kot kravja dekla.

Roger se je pa po vseh teh sodbah obrnil k de Maillyu, češ, da ima dekle obraz boginje, nežne poteze, nožice in roke pa kot prava vojvodinja.

— Saj je nisi niti pogledal, — se je zasmejal de Mailly.

In res, če bi se bil ozrl na mlado neznanko, bi ne bil vitez de Vaudrey niti besedice izpremenil na svoji sodbi.

Speča Henrika je bila angelsko lepa.

Razburljivi dogodki so ji bili zastrli obraz s pajčolanom tuge. Njene napol odprte trepalnice so odkrivale ugašajoče oko... pod svilenimi resami.

Kljub duševnim mukam njene ustnice niso bile izgubile svoje čarobne privlačnosti.

Če bi se bil ozrl na to dekle, ki ga je bilo naključje privedlo v njeno bližino, bi bila morda vzplamtela v srcu nezaupljivega viteza ena tistih vročih ljubezni, ki prešinejo moralno še ne pokvarjena srca.

Toda Roger se ni zmenil za to, kar se je godilo nekaj korakov od njega. Pil je vino in kramljal s prijateljem.

Povejmo takoj, da je začela vitezu presedati vloga navadnega gledalca teh orgij in pod vplivom šampanjca se je hotel pridružiti družbi...

Naenkrat je pa vstal, kakor bi se bil nenadoma za nekaj odločil.

— Kam pa greš? — ga je vprašal de Mailly.

— Odhajam, — je odgovoril Roger hladno.

— No, prijatelj, to ni primeren trenutek za odhod, — je menil mladi markiz; če se ne motim, se speča lepotica tam doli na travniku že prebuja.

In res je bila Floretta zaklicala:

— Pozor!... Premika se... Za glavo se je prijela, prebuja se!

— Kaj če bi ji dali poduhati tole stekleničico? — je vprašala Julija držeč nekaj v roki.

— To je odveč, draga moja. Glej, saj že odpira oči.

Roger je bil ta čas odločil pogledati, kakšna je nova žrtev markizove pohotnosti; de Mailly mu je dejal, da bo zanimivo gledati, kako bo markiz predstavil svojim gostom ugrabljeno lepotico.

Stopil je k markizu de Preslesu, ki ga je zelo zanimalo, kakšen vtis bo napravil na Henriko pogled na veselo družbo.

— Kaj neki poreče, ko se prebudi sredi nas? — je zašepetal vitezu.

Roger se je prisiljeno zasmejal, kakor človek, ki se dela slabšega kot je v resnici.

— Kaj poreče, dragi de Presles! Ah, saj znamo na pamet večno enake pesmi ugrabljenih deklet. Čim se prebudi, bo začela tarnati:

— Kje sem? Zakaj so me privlekli sem? Bože moj!... Mati!... mati!... mati!...

Potem pa nastopi tista globoka brezupnost nedolžnosti, ki se prične v potokih solza in utone v potokih šampanjca!

— Dobro mišljeno in dobro povedano! — se je zasmejal de Presles

Floreta in Julija sta pa odobravali te besede z zgovornim pogledom.

— Dobro! — je zašepetala Julija, — kmalu bomo videli, ali je vitez dober prorok.

— Umaknimo se malo, da se nas ne bo preveč ustrašila, — je dejala Floretta razprostirajoč roke, da bi povečala krog okrog klopice...

Nekaj časa je vladala grobna tišina.

Nehote so se vsi zanimali za markizovo žrtev, ki je pa nihče ni poznal. Vsi so radovedno in napeto pričakovali, kaj se bo zgodilo.

Markiz de Presles je stal spredaj in čutiti je moral zmagoslavno veselje kajti blažen smehljaj mu je igral na ustih.

Ta ugrabitev je bila res višek njegovih pustolovščin. Oziral se je zdaj na enega, zdaj na drugega prijatelja, da bi užival še ob pogledu na njihove začudene obraze.

Markiz je namignil gostom, naj nihče n moti tišine. Njegov pogled se je uprl v obraz speče Henrike.

Henrika se je začela prebujati iz globoke omotice. Odprla je oči in se zagledala po vrtu. Kaj se je zgodilo z njo?

Ali je spala?

Kje je bila? Tega ni vedela... Vse ji je bilo tuje...

Ta vrt, te rože in vse te luči? Kaj pomenijo?

Z dlanjo si je zasenčila oči, misleč, da sanja. Potem se je nesrečnica vzravnala... Njen pogled je z grozo begal po vsem, kar jo je obdajalo.

In naglo je vstala ter se zagledala v neznano družbo pred seboj. Iz oči ji je odsevalo presenečenje, groza in zbeganost, videti je bilo, da še ničesar ne sluti.

Zdelo se je, da jo je bila omamna tekočina tako prevzela, da ji je otrpnil jezik in ni si mogla misliti, kaj vidi, niti kaj se z njo godi...

Ustnice so ji krčevito drhtele.

Toda iz njenih ust ni prišla nobena besedica, nobena tožba, noben krik, ki bi pričal o njeni grozi.

Izmed markizovih gostov ni nihče pomislil, da bi jo ogovoril. Vsi ti lahkoživci malo prej tako glasni, so stali še zdaj kakor primrznjeni...

Pogled na ubogo, nesrečno dekle je še prav posebno prevzel Floretto, ki je pa svojo osuplost skrivala, kolikor se je dalo. Sklonila se je k mlademu vitezu in mu zašepetala:

— Ona res gleda kot da se je zbudila iz globokega spanja...

Stavka pa ni mogla izgovoriti do konca.

Henrika je na ves glas kriknila. Prijela se je za glavo in groza se ji je začrtala v obraz.

— Ah!... Bože moj!... bože moj!... kaj sem zblaznela?

V njenem glasu je bilo nekaj tako pretresljivega, da je prijela Floretta mladega viteza za roko, da bi obrnila njegovo pozornost na dekličin obraz, izražajoč najbolestnejši obup...

In zašepetala mu je:

— To pa ni povsem tako, kakor ste prorokovali, dragi vitez.

— Ne, — je odgovoril Roger, — to je... čudno...

Približal se je, da bi bolje videl bledi obraz lepe neznanke.

Henrika je še vedno z grozo zrla na te čudne ljudi, stoječe okrog nje.

Nadaljevanje sledi.

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna "Glas Naroda"

Gospa REGINA

Roman iz življenja:

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H

54

Teta Greta zadovoljno vzdihne.

— To imam zelo rada. Veš, Tom, ako se je človek v priljubljeni okolici postaral, je ne zapusti rad. Ako pa imam pri tebi svoje pohištvo in Kristino, bom zelo zadovoljna, kajti ta zamenjava je meni v dobiček. Že sedaj se veselim na vsakdanje izprehode v parku. Čudila se boš, Uršika, kako lepo je tam.

Uršika jo hvaležno pogleda.

— O tem mi je stric Tom že mnogo pripovedoval.

— Torej, Uršika, ostaneš pri teti Greti, dokler ne pridem po tebe.

— Če me hoče teta obdržati, rada.

— Seveda te hočem. Sobica je pripravljena; samo nekoliko se bo čudila, ker bo v njej mesto mladega gospoda, spala mlada gospica.

Tom se poslovi pri teti Greti. Nato pa ljubeznjivo pritisne Uršiko na svoje prsi in ji boža lase.

— Lahko noč, Uršika. Dobro spi in nikar se ne boj. Pri teti Greti si pod dobrim varstvom. Upam, da boš s teto Greto že jutri zvečer spala v moji hiši.

— No, no, Tom, samo ne kar z brzovlakom, — zakliče stara gospa.

Tom jo smeje poljubi.

— Na hitrost se boš morala pri meni navaditi, teta, kajti pri meni mora iti vse zelo hitro Ako še jutri ne bo, pojutršnjem pa prav gotovo Prosim pa, da si že jutri tudi ti na to pripravljena. Kadar pride Kristina s pohištvom, ti bom oddal sobe moje matere; tam ne boš tako tuja do časa, ko boš imela zopet vse svoje. Lahko noč, teta in lepa hvala za vse. Lahko noč, Uršika. Na svidenje jutri!

*

Naslednjega jutra se pelje Tom Reiner poln upanja na svojo domačijo. Telefoniral je in prosil za avtomobil. Šofer je prišel z velikim avtomobilom, kajti manjši avtomobil je bil pri nesreči skoro popolnoma razbit.

In ko se pelje preko poznane pokrajine, se spomni dneva, ko je to pot vozil zadnjikrat s kolesom kot izgnanec, kot zavrženec. In ko se bliža očetovi hiši in vidi pred seboj lepo stavbo v rokoko slogu, mu oči polete k oknom, za katerimi so nekdaj bile sobe njegove matere.

— Mati, ljuba draga mati! — pravi pred se in oči mu zatemne. Bilo je, kot bi pozdravljal mater po dolgi ločitvi.

Na njegov prihod so bili pripravljeni, ker je naročil avtomobil. Služinčad se je postavila na široke kamenite stopnice pred glavnim vhodom; hotela je pozdraviti svojega novega gospodarja. Zgoobraza, ki je kazal, da še ni bil tako star, sivolas gospod, živahnega braza, ki je kazal, da še ni bil tako star, kot so kazali njegovi sivi lasje. Tom ga takoj spozna. Bil je sodni svetnik Nimrod, notar njegovega očeta, s katerim je bil tudi dobro poznan. Notar Nimrod pride Tomu nasproti in mu ponudi roko.

— Dovolite mi, gospod Reiner, da vas kot prvi pozdravim kot novega gospodarja na vašem posestvu.

Z resnim pogledom zre Tom v plemeniti in prikupljivi obraz starega gospoda.

— Hvala vam, gospod sodnijski svetnik. Zelo je ljubeznjivo, da ste se potrudili pozdraviti izgubljenega sina. Zdi se mi da kot stari prijatelj mojega očeta veste, da me je moj oče zavrgel, — pravi Tom malo trpko.

Nimrod položi svojo roko na Tomovo ramo.

— Nikar ne dovolite, da bi v vašem sreu vstajala kaka grenkost, gospod Reiner. Ljubi Bog je vendar za vas vse dobro obrnil.

— Gotovo tudi veste, zakaj sem moral pred desetimi leti zapustiti očetovo hišo.

— Za pravi vzrok sem izvedel šele pred kratkim. Četudi sva bila z vašim očetom dobra prijatelja, vendar mi je do zadnjega zamolčal, kaj se je takrat zgodilo. Toda vedno se mi je zdelo, da je vaš oče bil vedno pod nesrečnim vplivom vašega brata, proti kateremu so bile vse prijateljske besede zastonj. Prav dobro si morem misliti, kako vam je bilo težko v vaši duši vsa ta leta — in mogoče tudi še sedaj.

Tom globoko vzdihne.

— Mogoče tudi ne, gospod svetnik. Rekli ste mi, da je konečno Bog za mene vse dobro obrnil. In prav gotovo mislite, da me je napravil za lastnika tega posestva. Toda to ne izbriše tega, da ne stojim tukaj z dovoljenjem svojega očeta. Nikdar ne bom pozabil da me je imel za tatu, da me je zapodil iz te hiše.

Usmiljeno mu pogleda stari gospod v oči in prime za njegovo roko.

— Upam, da vam bo ta teža vzeta z vašega srca, gospod Reiner. Predno prestopite prag hiše svojega očeta, vam hočem nekaj sporočiti, kar vas bo spremljalo s popolnoma drugačnimi občutki. — Vaš oče je umrl v zavesti svoje krivde in je imel v svojih mislih, da popravi, kar je nad vami zagrešil.

Tam se zgane ter ga pogleda z velikimi očmi, medtem ko mu obraz prebledi.

— Kaj pravite? Ali je to res, gospod svetnik? — ga vpraša vesginjen.

— Da, da, res je! Nekaj dni pred svojo smrtjo je bil vaš oče pri meni. Šele ta dan mi je obsežno povedal, kaj se je takrat zgodilo, predno ste odšli iz očetove hiše. In nato mi pove, kako je prišel na to, da ste bili brez vsake krivde. To ga je zelo potrlo in hotel je popraviti, samo ni vedel, kako bi z vami stopil v zvezo, ne da bi o tem izvedel vaš brat Kurt, pod čegar vplivom je žalibog bil do zadnje ure. Reči vam morem, da je bil nekako v strahu pred njim. Toda sedaj o tem ničesar več. Vse to boste izvedeli iz besed svojega lastnega očeta.

Tom se vzravna in rdečica zalije njegov bledi obraz.

— I z besed mojega lastnega očeta? Kako mislite to?

— Oni dan, ko mi je vse izpovedal, mi je izročil pismo, za vsak slučaj, ako mu ne bi bilo več dano, da bi vas še kdaj vidtl in z vami še enkrat govoril pred svojo smrtjo. Že dolgo je bil zelo bolehen in je slutl, da vaše vrnitve ne bo veče doživel. Kar je malo dni poprej izvedel, mu je dalo zadnjo spodbudo in gotovo ne bi bil mogel več dolgo živeti, četudi pri oni avtomobilski nesreči ne bi bil izgubil življenja. Vse, kar vam je treba vedeti, je napisal. Toda o tem je pozneje. Sedaj pa pridite in stopite veselega in prostega srca v očetovo hišo in čutite, da je pri vas blagoslov vašega očeta.

Tom je moral stisniti zobe, da ne bi izgubil svoje zavesti. Kar mu je povedal notar, ga je zadelo prav v srce. Očetov blagoslov je bil ž njim. Oče se je prepričal, še predno je umrl, da je bil nedolžen? — To ga je globoko ganilo.

Kot v sanjah se vzravna, se ozre okoli, vidi vse ljudi — svoje podložnike — na pragu hiše, katero je nekdaj zapustil kot izgnanec — da ga pozdravijo kot svojega gospodarja. Resno gleda preko vseh, jih pozdravi s tihim priklonom in jim namigne z roko.

Nato pa ob strani starega notarja gre po širokih stopnicah. Bil je velik, svečan trenutek, ko je stopil čez prag. Srce mu je utripalo gori do grla. Mati!

(Dalje prihodnjič.)

LORD Z DVEMA ŽENAMA

Lord Langford je nedavno prisegel pred londonskim sodiščem, da ne more plačevati svoji ločeni ženi dveh funtov tedenskih alimentov. Sodišče je dalo lordu na razpolago, da dokaže svojo trditev, kar je tudi storil, tako da se je moral končno zavezati vsaj na deset šilingov alimentacijskega prispevka na teden. Ker pa je lord v takšnem gmotnem položaju, da ne more niti tega plačati takoj, mu je sodišče odobrilo odlog po sporazum, da bo plačeval svoji ločeni ženi samo dva šilinga na teden.

Ta sodni intermezzo je prav zanimiv dogodek v Langfordovem življenju. Lord Langford je namreč eden prvih angleških aristokratov. Vendar bi bilo napačno misliti, da nima ničesar. Nasprotno, ima imenje, ki meri nad tisoč oralov, toda kakor povsod, zemlja tudi na Angleškem ne donaša danes nobenih koristi in lord nima niti toliko, da bi lahko plačal državi davke. Tako mu je bilo prav lahko dokazati, da je brez dohodkov in sodišče je njegov dokaz sprejelo.

Grofica Langfordova pa se je morala zaradi pomanjkanja sredstev vdiniti v neki londonski restavraciji za natakarico in zdaj streže gostom ter si s tem služi vsakdanji kruh.

Lord pa tudi ni imel in še danes nima zavidljivega položaja. Pred dvema letom je umrl njegov starejši brat, ki je podedoval posestvo po očetu. Po njegovi smrti je postal dedič lord Langford, ki je bil dotlej v Avstraliji, kjer je živel v tako bornih razmerah, da si je moral služiti kruh kot cowboy. Vest o bratovi smrti ga ni prav nič razveselila. Vedel je namreč, da se živi v Evropi danes slabše kakor v Avstraliji. Morda se ne bi bil vrnil lord nikoli več v Evropo, da ni našel v Avstraliji ženske, ki ga je silila ter ga končno tudi prisilila, da je šel v London po lordsko čast. Njemu ni bilo nič do nje, njegova žena pa je naravnost hrepenela po njej, čeprav ji je mož dopovedoval, da ne bo imela ničesar od tega.

Toda še nekaj drugega je bilo, kar je lorda Langforda zadrževalo na avstralskih tleh. Pred leti se je oženil v Evropi ter se ločil od svoje žene, a Avstraliji pa si je našel novo družico. To ga je peklo, da se dolgo ni mogel odpraviti na pot v Evrop. Tda ženska ničemurnost doseže vse. Tako je dosegla tudi lordova avstralska žena, da se je napotil njen mož čez morje počast in po svojo nesrečo.

Čim je namreč dospel lord Langford na evropska tla, da je njegova prva žena naznanila oblasti zaradi dvoženstva. In huda bi mu bila predla, da ni slučajno bil lord ter kot takšen imel pravico obravnavati svoj slučaj pred posebnim odborom lordske zbornice.

Vrana vrani ne izkljuje oči, veli pregovor, in tudi lordi so si med seboj priznasljivi. Zadeva z bigamijo je torej prišla pred sodišče lordov in to je stvar priznasljivo rešilo, posebno, ker je lord dokazoval, da je bil prepričan, da njegova prva žena več ne živi.

Takoj nato pa je moral pred sodišče zaradi alimentov. Šel je tja in se predstavil v raztrgani obleki. Debelo so gledali sodnik, kakšen človek je to in se niso mogli načuditi, ko se jim je predstavil. Toda tudi to nevšečnost je lord pojasnil sodnemu dvoru.

V Avstraliji se je bil seznanil s Heleno Schielovo, ki je bila prepričana, da je lord ne samo žlahten človek po svojem rodbinskem blagorodju, ampak tudi po svojem gmotnem položaju. Lord pa se je nasprotno varal, ko je menil, da je njegova nevesta silno petična ženska. Po poroki se je izkazala obojestranska prevara. Zdaj so napočili za obubožanega lorda hudi časi. Moral se je preživljati na najokrutnejše načine. Bil je cowboy, vozil se je kot mornar po morjih, prenašal je tovore v pristaniščih itd. Slednjič je prišla vest o smrti njegovega starejšega brata in zopet je bila ženska, ki je usodno posegla v njegovo življenje ter ga poslala v Evropo po čast in denar. Toda razen lordskega naslova ni našel lord Langford v Evropi nič in zdaj mu ne preostane drugega, kakor da se pojavi v capah med lordi v angleški zbornici ali pa da se ga usmili kakšno toplo srce ter mu kupi vozovnico do Avstralije, kamor se želi vrniti v najprimitivnejše življenje.

ČE JE BABICA POVRŠNA

V Španiji blizu Corune sta v neki vasi istodobno ležali na porodni postelji mati in hči. Ker je hči stanovala v hiši matere, so obe nastanili v eni sobi, da bo imela babica lažje delo. Usoda je hotela, da sta mati in hči rodili moške potomce. Da bi porodnicama prihranila trud, je babica položila oba otroka v isto zibelko. Toda ko so vzeli otroka ven, da bi ju materi podojili, niso mogli ugotoviti, kateri izmed novorojencev je stric in kateri nečak. V največji zadregi je oče hčerinega otroka, kajti siromak ne ve, če ima zdaj sina ali svaka za sina, za mater pa je neprijetno to, da živita v negotovosti, če ne doji morda sestra brata, babica pa vnuka.

NAJVEČJI DIAMANT

Pri Campu de Patos v brazilski krajini Minas Geraes so našli te dni ogromen diamant, ki ga lahko označimo za največjega na svetu. Tehta nič manj nego 2000 karatov in torej več nego največji, doslej odkriti diamanti. Kakšnih 40 milijonov dinarjev bo njegova vrednost in je dvomljivo, da bo njegov sedanji lastnik, eden izmed lastnikov rudnika, v katerem so kamen našli, dobil kupca, ki bi mu mogel toliko nuditi.

Če pomislimo, da tehta eden izmed najznamenitejših velikih diamantov, Orlov, "komaj" 195 karatov in da ga je pred kakšnimi 150 leti neki ruski car kupil za svoje žezlo za "bagatelo" 450,000 rubljev in 4000 rubljev letne rente prejšnjemu imetniku, si lahko predstavimo, kolikšno vrednost mora imeti novi diamant že zaradi svoje velikosti. Še manjši je slavni diamant Kohinoor, ki tehta 106 karatov. "Florentinec", ki ga je izgubil Karel Drzni v bitki pri Gransonu in je bil pozneje last avstrijske zakladnice, tehta okrog 140 karatov, slovita "Južna zvezda" tehta po izbrušenju komaj 125 karatov (prej je tehtala 254 karatov), "Šah", drugi diamant ruske kronske zakladnice, ki ima na svojih obrušenih ploščinah umetniško vrezane perzijske napise, tehta še manj, namreč 86 karatov.

Pravi orjak proti tem kamnom je "Excelsior", ki so ga našli v Oranju. Tehta namreč 972 karatov; med burskimi vojnami pa so našli v Transvaalu še večjega orjaka, diamant Cullinan, ki je sedaj last angleške krone in katerega natančna teža ni znana. Tehta baje le malo manj nego 2000 karatov. A celo ta velikan zaostaja tedaj za novim brazilskim diamantom.

V prejšnjih časih so vrednost diamantov do 20 karatov računali po indijskem kvadratnem pravilu: vrednost enega karata so pomnoži-

ALI STE ZAVAROVANI

ZA SLUČAJ BOLEZNI, NEZGODE ALI SMRTI? AKO ŠE NISTE, TEDAJ VAM PRIPOROČAMO

JUGOSLOVANSKO KATOLIŠKO JEDNOTO V AMERIKI,

kot najboljšo jugoslovansko bratsko zavarovalnico, ki plačuje NAJBOLJ LIBERALNE PODPORE SVOJIM ČLANOM

Ima svoje podružnice skoro v vsaki slovenski naselbini v Ameriki. Posluje v 17. državah ameriške Unije. Premoženje nad $1,500,000.00. — Za vstanovitev novega društva zadostuje 8 odraslih oseb.

Vprašajte za pojasnila našega lokalnega tajnika ali pišite na:—

GLAVNI URAD J. S. K. J., ELY, MINNESOTA

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški. Mnogo jih je, ki so radi slabih razmer tako prizadeti, da so nas naprosili, da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo naročnino točno.

Uprava "G. N."

li s kvadriranim karatnim števi lom. Tega pravila niso v vsakem primeru upoštevali, ker ima poleg teže svojo odločilno besedo tudi kupčevo, oz. prodajalčevo finančno stanje, a pred vsem čistost diamantove barve. Tako je avstrijski "Florentinec" navzlic svojim 140 karatom zaradi čistosti svoje barve in posebnega žara veljal preko 2 milijona zlatih kron, dočim je marsikateri težji kamen imel manjšo vrednost.

"SKRIVNOSTNA NIŽAVA"

Mihael Terry, znani angleški raziskovalec Avstralije, se je nedavno vrnil s svojega potovanja po petem delu sveta. Mudil se je štiri mesece v osrednji Avstraliji in je pri tej priložnosti odkril nov, doslej neznani svet, ki ga je krstil za "skrivnostno nižavo".

Ta kos zemlje meri v dolžino 40, v širino pa 20 milj in ga od vseh strani zapirajo navpične stene s prepadi. Človek, ki stopi na to zemljo, dobi vtis, kakor da se je površina zemlje iz še neznanega naravnega dogodka pogreznila.

V "skrivnostni nižavi" je našel Terry mnogo divjačine in živih vrelcev. Značilno je posebno odkritje, da je divjačina te pokrajine prav krotka. "Skrivnostna nižava" je brez človeških prebivalcev, za lovca pa naravnost idealen predel. Ker je zemlja popolnoma ravna, je mogoče na njej poljubno pristati z aeroplanom.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

13. oktobra:
Rotterdam v Boulogne

14 oktobra:
Rex v Genoa
Ile de France v Havre

18. oktobra:
St. Louis v Hamburg

20. oktobra:
Statendam v Boulogne
Olympic v Cherbourg
Paris v Havre

21. oktobra:
St. Louis v Hamburg
Vulcania v Trst
Bremen v Bremen

24. oktobra:
Berengaria v Cherbourg

25. oktobra:
Deutschland v Hamburg
Washington v Havre

27 oktobra:
Majestic v Cherbourg

28. oktobra:
Europa v Bremen
Volendam v Boulogne
Conte di Savoia v Genoa

1. novembra:
New York v Hamburg
Aquitania v Cherbourg

4. novembra:
Volendam v Boulogne
Saturnia v Trst
Ile de France v Havre

8. novembra:
Albert Ballin v Hamburg
Manhattan v Havre
Bremen v Bremen

10. novembra:
Rotterdam v Boulogne
Berengaria v Cherbourg

11. novembra:
Milwaukee v Hamburg
Rex v Genoa
Champlain v Havre

15. novembra:
Pres. Roosevelt v Havre
St. Louis v Hamburg

17. novembra:
Statendam v Boulogne
Paris v Havre

18. novembra:
Augustus v Genoa

22. novembra:
Deutschland v Hamburg
Washington v Havre

25. novembra:
Europa v Bremen
Veendam v Boulogne
Conte di Savoia v Genoa
Ile de France v Havre

29. novembra:
New York v Hamburg
Pres. Harding v Havre
Berengaria v Cherbourg

2. decembra:
Volendam v Boulogne
Vulcania v Trst
Champlain v Havre

6. decembra:
Bremen v Bremen
Albert Ballin v Hamburg
Manhattan v Havre

9. decembra:
Rex v Genoa

12. decembra:
St. Louis v Hamburg

13. decembra:
Pres. Roosevelt v Havre

14. decembra:
Paris v Havre

15. decembra:
Berengaria v Cherbourg
Europa v Bremen
Conte di Savoia v Genoa

20. decembra:
Washington v Havre
Hamburg v Hamburg

27. decembra:
New York v Hamburg
Bremen v Bremen
Pres. Harding v Havre
Berengaria v Cherbourg

31. decembra:
Pennland v Havre

V SLOVENIJO

PO SOLNČNI JUŽNI PROGI V GENOVO ALI TRST

VELIKE RAZKOŠNE LADJE

Najhitrejša ekspresna vožnja do SLOVENIJE po Sredozemskem morju.

REX ..... 14. okt.
Conte di SAVOIA .... 28. okt.
REX ..... 11. nov.
ROMA ..... 18. nov.

Direktne železniške zveze iz Genove. Potnike bo sprejel zastopnik družbe ter jih bo pravočasno spremil na hitre brzovlake, vozeče v Slovenijo.

DIREKTNA SLUŽBA DO TRSTA

VULCANIA ..... 21. oktobra
SATURNIA .... 4. novembra

Krasni prostori — Izvrstna kuhinja. Vprašajte kateregakoli agenta ali pa

ITALIAN LINE

"ITALIA"—"COSULICH"

1 STATE STREET, NEW YORK CITY

ALI TRPITE VSLED BOLEČIH NOG?

Če se je vse drugo izjalovilo, uporabljajte za boleče noge Dr. Chedron's Home Treatment. Vrne pomanjkljivo cirkulacijo, nahrani sabo hranjeno tkivo in ga povede k zdravju. Pišite za brezplačni cenik.

MANCHER PHARMACAL CO.
(Slovenska Lekarna)
15702 Waterloo Rd., Cleveland, Ohio

... SKUPNA ... POTOVANJA

in cene vožnji:

BOZIČNI IZLETI se vrše na sledečih parnikih in kot spremljevalec bo vedno kak uradnik od omenjene družbe, ki bo spremljal potnike prav do Ljubljane.

ILE DE FRANCE — — — — — — 25. NOVEMBRA
BERENGARIA — — — — — — — 29. NOVEMBRA
EUROPA — — — — — — — — — 15. DECEMBRA
BERENGARIA — — — — — — — 15. DECEMBRA
ILE DE FRANCE — — — — — — 16. DECEMBRA

Kdor se je odločil za potovanje v stari kraj to leto, naj se takoj priglasi in preskrbeli bomo vse potrebno, da bo udobno in brez vseh skrbi potoval.

PIŠITE ŠE DANES NA:

Slovenic Publishing Company

TRAVEL BUREAU

216 West 18th Street New York, N. Y.